

Amendering van de Seveso II-richtlijn

Op 31 december 2003 is in het Publicatieblad van de Europese Unie de richtlijn 2003/105/EG van 16 december 2003 tot wijziging van de Seveso II-richtlijn (RL 96/82/EG) gepubliceerd. Met deze publicatie wordt een punt gezet achter een twee jaar durende proces waarin het Europees Parlement, de Europese Commissie en de Raad zich boogden over noodzakelijke aanpassingen van de richtlijn.

Dat er een amendement zou komen, was al bekend in december 1996. Bij het goedkeuren van de oorspronkelijke richtlijn had het Europees Parlement immers bijkomende studies gevraagd over de groep van carcinogenen in de benoemde lijst en over de categorie van milieugevaarlijke stoffen in de generieke lijst van bijlage 1. Deze studies zijn uitgevoerd door Europese technische werkgroepen en hebben in april 2000 geleid tot concrete voorstellen voor aanpassing van de richtlijn.

De ongevallen van Baia Mare (Roemenië) in januari 2000 en van Enschede (Nederland) in mei 2000, met zeer zware gevolgen voor mens en milieu doch in bedrijven die niet onderworpen waren aan de Seveso II-richtlijn, hebben aanleiding gegeven tot discussies over de uitsluiting van mijnen en groeven en over de definitie van de categorieën voor explosieve stoffen.

Eind 2000 had de Europese Commissie een voorstel van amendering klaar waarover een publieke consultatie georganiseerd werd in mei 2001. Dit voorstel hield enkel een aanpassing in van het toepassingsgebied van de richtlijn in kader van de voormelde studies en ongevallen en wou tegelijkertijd een aantal schoonheidsfoutjes wegwerken. Men was dan ook van mening dat het amendement op een snel tempo de wetgevende procedure zou doorlopen.

Het ongeval bij AZF te Toulouse in september 2001 heeft echter roet in het eten gegooid. Enerzijds was er een vraag naar een betere definitie van de groep van ammoniumnitraatmeststoffen. Anderzijds heeft het ongeval bij het Parlement vragen doen rijzen rond de invulling van de verplichtingen inzake ruimtelijke ordening, de waarde van de veiligheidsrapporten en de wijze waarop met derden werd omgegaan binnen de bedrijven.

Na twee lezingen en een verzoeningsprocedure werd er dan toch een consensus bereikt over het amendement. De voornaamste wijzigingen van de richtlijn, die ook in Belgisch recht zullen moeten worden omgezet, worden hierna kort toegelicht. De volledige tekst kan gedownload worden van de webstek <http://europa.eu.int/eur-lex/> of www.meta.fgov.be, rubriek regelgeving – preventie zware ongevallen.

1. Wijzigingen aan het toepassingsgebied

Beperking van de uitsluitingen

De uitsluitingen van artikel 4 van de Seveso II-richtlijn worden zodanig aangepast dat residubekkens (zoals te Baia Mare) alsook verwerkingsactiviteiten en opslag bij een mijn of groeve toch onder de werkingssfeer van de richtlijn vallen indien daar gevaarlijke stoffen boven de drempelhoeveelheid aanwezig zijn. Off-shore activiteiten worden daarentegen door de amendering expliciet uitgesloten.

Deze aanpassingen zullen geen effect hebben op de Belgische industrie.

Ammoniumnitraat (AN): nieuwe definitie en lagere drempelwaarden

De huidige twee klassen van ammoniumnitraat maakt plaats voor vier categorieën. In de eerste drie categorieën wordt een onderscheid gemaakt tussen meststoffen en technisch ammoniumnitraat, met lagere drempelwaarden naarmate het gevaar voor brand en detonatie toeneemt. Als direct gevolg van het ongeval te Toulouse werd een vierde categorie van “off-spec” materiaal gecreëerd met de zeer lage drempels 10 en 50 ton. Het is maar zeer de vraag of deze vierde categorie in praktijk enig effect zal hebben.

Voor waterige AN-oplossingen wordt de concentratiegrens gelegd op 80% i.p.v. 90% in overeenstemming met de ADR-indeling. Vooral deze verlaging kan effect hebben op het Seveso-statuuat van enkele Belgische bedrijven.

Kaliumnitraatmeststoffen: hogere drempelwaarden

Onder impuls van het Europees Parlement worden kaliumnitraatmeststoffen uit de generieke categorie van oxiderende stoffen gehaald en in de benoemde lijst opgenomen met veel hogere drempelwaarden. Het parlement wees terecht op de ongelijke behandeling van ammonium- en kaliumnitraatmeststoffen die op geen enkele wijze wetenschappelijk kon onderbouwd worden. Het betreft hier dus een verenging van het toepassingsgebied met effect voor enkele Belgische bedrijven. Al rijst nu al de vraag waarom ook de natriumnitraatmeststoffen niet benoemd werden ...

Groep van kankerverwekkende stoffen: uitbreiding en verhoging drempelwaarden

De carcinogengroep in de benoemde lijst van bijlage 1 wordt uitgebreid met de volgende zeven stoffen: benzotrichloride, 1,2-dibroomethaan, diethylsulfaat, dimethylsulfaat, 1,2-dibroom-3-chloorpropan, 1,2-dimethylhydrazine en hydrazine. De uitbreiding gaat gepaard met een gevoelige verhoging van de drempelwaarden van 1 kg tot 500 kg (lage drempel) en 2 ton (hoge drempel). Voor oplossingen wordt een concentratielimiet van 5% ingevoerd.

Vooral hydrazine wordt in heel wat sectoren gebruikt (chemie, farmaceutische industrie, metallurgie, fotografie,...) en de inclusie van deze stof in de benoemde groep zal zonder twijfel tot enkele nieuwe Seveso-bedrijven leiden.

Categorieën van ontplofbare stoffen: nieuwe definitie

De analyse van het ongeval te Enschede leerde dat de Europese indeling van explosieve stoffen (risicozinnen R2 en R3) onvoldoende onderscheid maakt in gevarenpotentieel. De categorieën 4 en 5 werden daarom geherdefinieerd in functie van de ADR-indeling. Categorie 4 bestaat voortaan uit de stoffen die behoren tot de ADR-klasse 1.4 (voornamelijk vuurwerk bestemd voor de eindgebruiker), categorie 5 uit de stoffen van ADR-klasse 1.1, 1.2, 1.3, 1.5, 1.6 en stoffen met risicozin R2 of R3 (alle andere types vuurwerk en explosieven). De drempelwaarden blijven ongewijzigd.

Categorie 4 wordt eigenlijk een nieuwe categorie en de stoffen die voorheen gesplitst waren over de twee categorieën komen in categorie 5 terecht. Ook in België zal deze herdefinitie een significant effect hebben: bedrijven die door opslag van explosieve stoffen nu enkel de laagste drempel overschrijden zullen quasi allemaal hoge drempel-inrichting worden.

Categorie van milieugevaarlijke stoffen: sterke verlaging drempelwaarden

De drempelwaarden van categorieën 9i en 9ii worden gevoelig verlaagd: categorie 9i van 200 en 500 ton naar 100 en 200 ton, categorie 9ii van 500 en 2.000 ton naar 200 en 500 ton. Als compensatie moeten de toxische en ecotoxische categorieën niet langer samengeteld worden bij de toepassing van de cumulatierregel.

Door deze compensatie is het effect van de drempelverlaging moeilijk in te schatten. Voor inrichtingen die door de cumulatie de drempelwaarde overschreden, kan het amendement een positief gevolg hebben. Gezien de toenemende milieugevaarlijke indeling van stoffen zal het amendement via de drempelverlaging echter hoofdzakelijk tot een verhoging van het aantal onderworpen bedrijven leiden

Benoemde groep van aardoliefracties: nieuwe definitie en lagere drempelwaarden

Kort nadat de Seveso II-richtlijn van kracht was gegaan, wezen testen op het ecotoxische karakter van gasolie (indeling R51/53). Aangezien de richtlijn ook rekening houdt met voorlopige indelingen, moest strikt genomen vanaf dan gasolie ondergebracht worden in categorie 9ii. De drempelwaarden van die categorie liggen echter veel lager dan deze van de benzinegroep uit de benoemde lijst. Gasolie werd met andere woorden erger "bestraft" dan benzine. Die situatie wordt nu rechtgetrokken door de milieugevaarlijke aardoliefracties expliciet mee op te nemen in de benoemde aardoliegroep. Tegelijkertijd worden de drempelwaarden van die groep gehalveerd (van 5.000 en 50.000 ton tot 2.500 en 25.000 ton). Aangezien in België gasolie en diesel nu al meegerekend moeten worden bij de benoemde groep, zal de industrie enkel gevolgen ondervinden van de drempelverlaging.

2. Bijkomende bepalingen

Overgangstermijnen voor "nieuwe" bedrijven

Via het amendement krijgen bedrijven die door deze wijzigingen of door een nieuwe indeling van een stof een Seveso-bedrijf worden, een overgangstermijn voor het invullen van een aantal specifieke verplichtingen. Voor de kennisgeving en het document preventiebeleid krijgt men 3 maand, voor het veiligheidsrapport en het interne noodplan 1 jaar. Deze termijnen zijn korter dan in de Belgische omzetting van de richtlijn en zullen dus moeten aangepast worden.

Werken met derden

Bedrijven zullen lange termijn contractors moeten betrekken bij het opstellen en testen van de interne noodplannen. Het veiligheidsbeheersysteem zal de betrokkenheid van contractors in de organisatie moeten verzekeren.

Bijkomende opdrachten voor de Europese Commissie

Op Europees vlak moet een werkgroep zich buigen over aanbevelingen en leidraden de bepalingen van ruimtelijke ordening in praktijk te brengen.

Naar aanleiding van de vaststelling dat de effectzone van eenzelfde scenario al naargelang de lidstaat kan variëren van 100m tot 1 km, moet de Europese Commissie samen met de lidstaten de Europese leidraad voor het opstellen van het veiligheidsrapport herzien.

3. Aanpassing van het Samenwerkingsakkoord preventie van zware ongevallen

De amenderingsrichtlijn moet binnen de 18 maanden omgezet worden in Belgisch recht, m.a.w. voor 1 juli 2005. Het samenwerkingsakkoord van 21 juni 1999 voorziet dat bijlage 1 over het toepassingsgebied en bijlage 2 over het veiligheidsrapport kunnen aangepast worden per gewoon samenwerkingsakkoord tussen de bevoegde ministers. Het amendement wijzigt echter ook artikelen van het samenwerkingsakkoord. Voor deze aanpassingen moet dezelfde procedure van het originele akkoord doorlopen worden en is dus goedkeuring per wet, decreet en ordonnantie nodig. Met de gewestverkiezingen voor de deur wordt het dus weer een uitdaging om de richtlijn tijdig om te zetten.